

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om anordningar inom räddningsväsendet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om anordningar inom räddningsväsendet.

Med anordningar inom räddningsväsendet avses de anordningar och system med relevans för brandsäkerheten som vanligen inte ingår i den operativa materielen vid räddningsverken. Syftet med lagen är att säkerställa att anordningarna inom räddningsväsendet är säkra och lämpade för sitt ändamål. Samtidigt avser lagen att säkerställa funktion och teknisk kompatibilitet i fråga om vissa övervaknings- och larmsystem.

Lagen föreslås få bestämmelser om ett system för bestyrkande av att anordningarna stämmer överens med kraven och om besikt-

ningar av vissa anordningar. För att de mest avancerade anordningarna skall kunna släppas ut på marknaden krävs det en bedömning som utförs av ett godkänt bedömningsorgan. För besiktningar av branddetektorer och automatiska släckanläggningar i byggnader skall det finnas godkända besiktningsorgan. Vilka krav som ställs på utrustningen i respektive situation beror på hur stora riskerna är för människor, egendom och miljö är och vilken roll den spelar till exempel som ett led i säkerhetsmekanismerna i offentliga lokaler.

Säkerhetsteknikcentralen skall vara gemensam tillsynsmyndighet.

Lagen avses träda i kraft genast efter det att den antagits och blivit stadfäst.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning och praxis

Den gällande lagen om de tekniska kraven på anordningar inom räddningsväsendet och brandsäkerheten för produkter (562/1999) (den s.k. lagen om anordningar inom räddningsväsendet) trädde i kraft den 1 september 1999. Lagen föreskriver om åtgärder som syftar till att säkerställa att de produkter som avses i lagen inte ger upphov till brandfara, att den materiel, de anordningar och den skyddsutrustning som är avsedda att säkra brand- eller personskyddet eller att användas inom räddningsväsendet lämpar sig för sitt ändamål samt är i funktionsdugligt skick och att de viktigaste tekniska systemen och anordningarna som används inom räddningsväsendet är kompatibla.

Lagen är en så kallad ramlag och innehåller omfattande befogenheter för det behöriga

ministeriet att meddela föreskrifter. Föreskrifterna från inrikesministeriet gäller produkters egenskaper och funktion, anvisningar för användning och service, märkning av produkter och produktinformation. Dessutom har ministeriet kunnat meddela föreskrifter om användningen av produkter eller användningssättet, men det har inte utnyttjat alla sina befogenheter. Sedan grundlagen trädde i kraft har inrikesministeriet utfärdat sina rättsregler genom förordning.

Tillverkaren, importören eller säljaren skall kunna bestyrka att en produkt stämmer överens med kraven, det vill säga att en produkt uppfyller de lagstadgade kraven. Överensstämmelse skall bestyrkas i enlighet med de procedurer som förskrivs i lagen eller med stöd av den. Ett alternativ är att tillverkaren intygar att en produkt stämmer överens med kraven. Det kan krävas intyg om överensstämmelse av ett oberoende bedömningsorgan när detta anses nödvändigt med avseende

på en säker användning av produkten. Den möjligheten har emellertid inte utnyttjats.

Lagen har bestämmelser om tillsyn och ansvariga tillsynsmyndigheter. Inrikesministeriet utövar tillsyn över det bedömningsorgan som ministeriet utser och över föreskrifterna om kompatibla larm-, telekommunikations- och kommunikationssystem. I övrigt utövar säkerhetsteknikcentralen tillsyn över lagen och de tekniska föreskrifterna. På ansökan kan säkerhetsteknikcentralen godkänna de besiktningsorgan som inspekterar branddetektorer och släckanläggningar. Dessutom utövar säkerhetsteknikcentralen tillsyn över besiktningsorganen samt över de installationsaffärer som installerar och underhåller anordningar och över de handbrandsläckaraffärer som underhåller och besiktat handbrandsläckare.

Inga bedömningsorgan har utsetts med stöd av den gällande lagen. I dagsläget finns det två godkända besiktningsorgan. Det finns ungefär 130 affärer som installerar branddetektorer med cirka 180 ansvariga personer samt omkring 30 affärer som installerar släckanläggningar med cirka 50 ansvariga personer. Vidare finns det omkring 310 handbrandsläckaraffärer med cirka 530 ansvariga personer.

Inrikesministeriet har meddelat följande regler dels med stöd av lagen om anordningar inom räddningsväsendet, dels med stöd av räddningslagen (468/2003):

Inrikesministeriets föreskrift av den 21 juli 1999 för anskaffning, installation, ibruktagning, service och besiktning av brandlarm- och släckanläggningar; giltighetstiden har förlängts till och med den 31 december 2006 genom en förordning av inrikesministeriet (901/3.11.2005)

Inrikesministeriets förordning om automatiska släckningsanläggningar (SM-1999-967/Tu-33)

Inrikesministeriets förordning om handbrandsläckare (790/20.9.2001)

Inrikesministeriets förordning om anordningar och utrustning i skyddsrum (660/29.7.2005).

Inrikesministeriets förordning om märkning och belysning av utrymningsvägar i byggnader (805/2005)

Inrikesministeriets förordning om granskning och service av handbrandsläckare

(917/17.11.2005)

Inrikesministeriets föreskrift om ljudsignaler som används för att varna befolkningen (1.11.1999/SM-1999-353/Tu-35).

1.2. Bedömning av nuläget

Bemyndigandebestämmelserna i den gällande lagen uppfyller inte grundlagens krav på exakthet och noga avgränsning. En del av bemyndigandebestämmelserna gäller dessutom den typen av förfaranden som inte längre får ingå i förordning efter att reformen av de grundläggande fri- och rättigheterna och grundlagen infördes. Detta rör framför allt förfarande för att godkänna bedömnings- och besiktningsorgan.

Det är funktionellt att bedömningen av överensstämmelse uppdras åt organ utanför förvaltningen (bedömningsorgan). Bedömningsorganens ståndpunkt påverkar emellertid den rättsliga statusen för tillverkaren, ägaren, användaren eller någon annan som är beroende av bedömningsbeslutet i så hög grad att beslutet är jämförbart med ett förvaltningsbeslut, om man ser till rättsverkningarna. Det gäller överföring av offentliga förvaltningsuppgifter i den mening som 124 § i grundlagen avser, och då måste grunderna för överföringen utfärdas genom lag. Också de besiktningar som utförs under drifttiden av särskilt godkända besiktningsorgan har liknande rättsverkningar. Också i detta fall krävs det mer ingående bestämmelser i lag för att uppgifterna skall kunna anförtros andra än myndigheter.

I 13 § i den gällande lagen ingår bestämmelser om rätt att överklaga ett beslut av ett besiktningsorgan eller tillsynsmyndigheten. Däremot har lagen ingen bestämmelse om rätt att överklaga ett beslut av ett bedömningsorgan. Beslutet är ett förvaltningsbeslut och måste vara överklagbart. Beslut av både bedömningsorgan och besiktningsorgan måste dessutom tillåta ett rättelseförfarande.

I ett uttalande (RSv 249/2002 rd) förutsätter riksdagen att andra behöriga ministerier än miljöministeriet med det snaraste utreder hur godkännandeförfarandet för byggprodukter enligt lagen om godkännande av byggprodukter (230/2003) kan tillämpas på byggande inom deras respektive ansvarsområ-

den. Andra ministerier som kan komma i fråga är åtminstone kommunikationsministeriet och inrikesministeriet. En del av de byggprodukter som avses i 2 § i den gällande lagen om anordningar inom räddningsväsendet är avsedda att anbringas i eller att infogas varaktigt i byggnader. För att undvika konflikter måste reglerna om produkterna samordnas med lagstiftningen om byggprodukter och befogenheterna beträffande förfarandet mellan förvaltningsområdena förtydligas.

En arbetsgrupp vid kommunikationsministeriet har föreslagit att lagen och förordningen om godkännande av byggprodukter också skall tillämpas inom kommunikationsministeriets förvaltningsområde på byggprodukter som används vid anläggning av trafikleder och allmänna områden. Rättsakterna om CE-märkning och om europeiskt tekniskt godkännande skall vara direkt tillämpliga och miljöministeriet föreslås svara för bemyndigande och godkännande av behöriga organ samt anmäla organen till Europeiska kommissionen. Genom den föreslagna lagen blir miljöministeriet behörig myndighet i dessa frågor, när anläggning av trafikobjekt annars skulle undantas bygglagstiftningen.

Samma förfarande kan lämpligen tillämpas inom inrikesministeriets förvaltningsområde när det gäller bestämmelserna om anordningar inom räddningsväsendet. Därmed blir det miljöministeriet som har hand om all reglering och styrning med direkt anknytning till rådets direktiv 89/106/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om byggprodukter, nedan direktivet om byggprodukter. I annat fall kan det uppstå onödiga tolkningsproblem när det gäller befogenheterna å ena sidan i fråga om byggprodukter som avses i lagstiftningen om övervakning av byggprodukter och å andra sidan i fråga om produkter som avses i lagen om anordningar inom räddningsväsendet, eftersom de förstnämnda eventuellt också ingår i tillämpningsområdet för lagen om anordningar inom räddningsväsendet. Miljöministeriet skall godkänna de anmälda organ som avses i direktivet och även svara för anmälningsförfarandet. Inrikesministeriet skall förbereda förordningar som är baserade på lagen om anordningar inom räddningsväsendet.

I övrigt skall säkerhetsteknikcentralen vara behörig myndighet och utöva tillsyn över la-

gen om anordningar inom räddningsväsendet. Redan nu är centralen med stöd av direktivet om byggprodukter bemyndigad av miljöministeriet att vara myndighet för marknadsövervakning av CE-märkta produkter. Beträffande säkerhetsteknikcentralen skall tillsynsmekanismen vara lika oavsett vilket ministerium som har förberett de tillämpliga lagarna och förordningarna. Säkerhetsteknikcentralen skall dessutom godkänna andra än de bedömningsorgan som krävs för tillsynen över överensstämmelse för de byggprodukter som avses ovan och vissa besiktningsorgan.

Det bör noteras att användningen inom byggverksamhet av produkter som hör under lagen om anordningar inom räddningsväsendet inte är undantagen tillämpningsområdet för bygglagstiftningen. Vidare kan det inte anses att Finland låtit bli att genomföra direktivet om byggprodukter i dessa fall.

2. Målsättningen och de viktigaste förslagen

Lagen föreslås få de bestämmelser om kraven på bedömnings- och besiktningsorganen som är nödvändiga med avseende på grundlagen och bemyndigandebestämmelser om att närmare bestämmelser utfärdas genom förordning av statsrådet. Däremot görs i detta sammanhang inga betydande ändringar i bestämmelsernas innebörd. Merparten av lagförslagen är redan nu gällande lag. I propositionen föreslås bestämmelserna lyftas över från förordningar eller föreskrifter av ministerierna och tas in i lagen.

Genom propositionen harmoniseras förfarandena för att bestyrka att anordningar inom räddningsväsendet uppfyller kraven på överensstämmelse med den gällande lagstiftningen och praxis inom teknisk säkerhet. Beträffande bedömningsorganen får lagen bestämmelser om villkoren för godkännande och procedurer i verksamheten samtidigt som kraven på besiktningsorgan preciseras. Dessutom införs bestämmelser om rätt att överklaga beslut av bedömningsorganen och besiktningsorganen.

En tillförlitlig verksamhet vid bedömningsorganen och besiktningsorganen kräver att de är oberoende och oavhängiga i sin kontrollverksamhet och kvalificerade för sitt uppdrag. Följaktligen måste organen ha ade-

kvat tillgång till kvalificerad och erfaren personal. De skall också förfoga över nödvändiga anordningar, instrument och system samt ha fullgod försäkring för att eventuella skador på grund av verksamheten skall kunna ersättas. Vidare förväntas organen ha ett internt system för kvalitetskontroll inklusive anvisningar för verksamheten och uppföljningen, och systemet skall ha genomgått en oberoende bedömning. Vid en oberoende bedömning kan det fastställas om den övriga verksamhet som organet eventuellt bedriver äventyrar dess oberoende och avhängiga ställning.

När bedömningsorganen och besiktningsorgan utför uppdrag som betraktas som offentliga förvaltningsuppgifter är åtminstone förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003), lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) tillämpliga. Med stöd av 40 kap. (604/2002) i strafflagen omfattas de som utövar den aktuella verksamheten av straffrättsligt tjänsteansvar eftersom de måste anses utöva offentlig makt i den mening som 11 § 40 kap. i strafflagen avser.

Målet med propositionen är också att förtydliga relationen till lagen om godkännande av byggprodukter (230/2003). Vid tillsynen över byggprodukter (152 §) som avses i markanvändnings- och bygglagen (132/1999) är miljöministeriet behörig myndighet. Förfarandet finns inskrivet i lagen om godkännande av byggprodukter. Bestämmelserna skall också gälla de produkter som avses i lagen om anordningar inom räddningsväsendet när de omfattas av direktivet om byggprodukter. Inrikesministeriet skall i förekommande fall biträda vid beredningen av författningar och bestämmelser som ingår i miljöministeriets behörighet. Därmed minskar behovet av överlappande författningar.

Det föreslagna förfarandet innebär att lagen om anordningar inom räddningsväsendet kommer att innefatta två produktgrupper. Den ena gruppen består av produkter som omfattas av direktivet om byggprodukter och den andra av övriga produkter som lagen föreskriver om. För den andra gruppen skall säkerhetsteknikcentralen vara behörig myndighet och bl.a. godkänna bedömningsorga-

nen.

Motiven till procedurerna för godkännande av och tillsyn över byggprodukter ingår i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om godkännande av byggprodukter och om ändring av 158 § markanvändnings- och bygglagen (RP 227/2002). Riksdagens miljöutskott har lämnat ett betänkande (MiUB 21/2002 rd) om propositionen. Procedurbestämmelser ingår i miljöministeriets förordning om godkännande av byggprodukter (1245/2003). Bestämmelserna rör enligt denna proposition produkter som avses i direktivet om byggprodukter, men inga andra anläggningar som avses i lagen om anordningar inom räddningsväsendet.

I den gällande lagen bemyndigas inrikesministeriet att vid behov utfärda bestämmelser som är nödvändiga för att inom räddningsväsendet och befolkningsskyddet säkerställa att larm- och kommunikationssystem och kommunikationsanordningar, datatrafikförbindelser samt anknytande system är kompatibla (8 §). Det har inte funnits något behov att utfärda den typen av bestämmelser. Den enda bestämmelsen som utfärdats är en föreskrift om ljudsignaler som används för att varna befolkningen. Ett bemyndigande att utfärda förordning om ljudsignaler kan lämpligen tas in i räddningslagen. Radiokommunikationssystemet inom räddningsväsendet har anpassats till TETRA-standarderna och täcker i dagsläget in kommunikationsbehoven inom räddningstjänsten. Strategin för befolkningsskyddet håller på att ses över och då planeras också ledningssystemet och lägesbildsfunktionen. Frågorna kommer också i övrigt att lösas med hjälp av projekt. Det har därför inte ansetts nödvändigt att ta in bestämmelser om dessa frågor i den nya lagen.

Tillämpningsområdet och tillsynsobjekten utvidgas inte särskilt mycket i relation till den gällande lagen. Den nuvarande lagen tillämpas bland annat på brandfarliga produkter, till exempel varmluftsapparater. Inga bestämmelser om dessa produkter tas in i lagen eftersom de regleras i annan lagstiftning. Inrikesministeriets normgivningsbemyndigande har avsiktligt reducerats. Det är inte meningen att närmare bestämmelser skall utfärdas om alla anordningar som ingår i tillämpningsområdet. Ett rättesnöre i normgivningen är att det inte behöver föreskrivas närmare

genom förordning om alla krav på anordningarna utan kraven kan utformas direkt med stöd av lagen. Läget kan förändras om ett direktiv blir aktuellt om andra anordningar inom räddningsväsendet än de som omfattas av direktivet om byggprodukter. I dagsläget finns det ingenting som pekar i den riktningen och det är inte rationellt att vi i Finland inför författningar om vårt kontrollsystem så länge det inte är klart vilka strategier som kan ingå i ett eventuellt direktiv. På det nationella planet kan det komma att behövas typgodkännande för anordningar i skyddsrum, precis som fallet är nu. Anordningarna omfattas inte av direkt om byggprodukter.

3. Propositionens konsekvenser

Propositionen har inga större ekonomiska konsekvenser för statsfinanserna.

Kraven på överensstämmelse kommer inte att stramas åt eller tillämpningsområdet utvidgas. Därmed medför mer ingående krav inga merkostnader för privatekonomin.

4. Beredningen av propositionen

Lagförslaget har utarbetats som tjänsteuppdrag vid inrikesministeriet. Under arbetets gång har inrikesministeriet samverkat med framför allt miljöministeriet och säkerhetsteknikcentralen.

Arbetet inleddes med ett förslag till ändring i den gällande lagen om de tekniska kraven på anordningar inom räddningsväsendet och brandsäkerheten för produkter. Följande aktörer ombads yttra sig om utkastet till lag: miljöministeriet, justitieministeriet, handels- och industriministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, mätteknikcentralen, dataombudsmannen, säkerhetsteknikcentralen, räddningsinstitutet, Oy Alarm-Control Ab, Inspecta Oy, Finska Försäkringsbolagens Centralförbund, Räddningsbranschens Centralorganisation i Finland SPEK, Sammutinhuoltoliikkeiden Liitto ry, Suomen Paloka-

lustoliikkeiden Yhdistys ry, Suomen Sprinkleriliikkeiden yhdistys ry, Sähkötarkastus Fimtekno Oy och Turva-alan yrittäjät ry. Senare framkom det att den gällande lagen behöver ersättas med en helt ny lag om anordningar inom räddningsväsendet. Det hängde samman dels med principiella synpunkter, dels med detaljändringarna som ingick i så gått som varje paragraf.

Följande aktörer yttrade sig om det nya lagförslaget: justitieministeriet, miljöministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, staben för gränsbevakningsväsendet, konsumentverket, dataombudsmannen, säkerhetsteknikcentralen, vägförvaltningen, ett flertal länsstyrelser och lokala räddningsverk samt en del relevanta organisationer och företag. Utlåtandena har i mån av möjlighet beaktats vid beredningen.

5. Övriga omständigheter som påverkar propositionen

Direktiven i gemenskapsrätten avser att garantera fri rörlighet för de produkter som uppfyller kraven i de tillämpliga direktiven. Därför får medlemsstaterna inte förbjuda, begränsa eller förhindra att produkterna släpps ut på marknaden. Medlemsstaterna har dock rätt att nationellt införa lagstiftning när en fråga inte har reglerats i gemenskapsrätten. De nationella godkännandeförfarandena i lagen om anordningar inom räddningsväsendet är inte exklusiva och medför följaktligen inga tekniska handelshinder. Artiklarna 28 och 30 i EG-fördraget är tillämpliga på tekniska bestämmelser på nationell nivå. I enlighet med principen om ömsesidigt erkännande skall en produkt som har tillverkats lagligt och saluförs i en medlemsstat godkännas i en annan medlemsstat även om kraven inte har harmoniserats genom gemenskapsrätten, förutsatt att kriterierna för godkännandet har ordnats på ett likvärdigt sätt och garanterar en likvärdig säkerhetsnivå.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

1 §. Lagens syfte. I paragrafen anges de generella målen med lagen. Paragrafen underlättar att förstå lagens betydelse och tillämpningsområde i relation till ett flertal författningar om säkerhetskraven inom olika områden. Paragrafen inför begreppet anordning inom räddningsväsendet och begreppet definieras längre fram i lagen. Vidare hänvisar paragrafen till eliminering av handelshinder på marknaden och slår fast att lagen föreskriver om dels vissa installationer m.m., dels vissa egenskaper hos anordningarna.

2 §. Tillämpningsområde. Paragrafen går mer i detalj in på tillämpningsområdet än de generella målen i 1 §. För det första föreskriver paragrafen om anordningar som får släppas ut på marknaden eller tas i drift och om säkerhetstekniska installationer, underhållsarbeten och besiktningar inom området. Lagen skall också tillämpas på affärsidkare i vars verksamhet det ingår att tillverka, importera, sälja eller i övrigt släppa ut anordningar inom räddningsväsendet på marknaden eller som tillhandahåller den typ av installationer och underhåll som lagen avser. Vidare föreskriver paragrafen om förfarandet för att bestyrka överensstämmelse och om bedömnings- och besiktningsorgan som bedömer överensstämmelsen.

För att förtydliga arbetsfördelningen mellan myndigheterna föreslås paragrafen få en preciserande bestämmelse om bestyrkande av överensstämmelse i fråga om tillsynen över byggprodukter. Om en anordning inom räddningsväsendet är en byggprodukt som avses i direktivet om byggprodukter tillämpas lagen om godkännande av byggprodukter när överensstämmelse skall bestyrkas. Exempel på anordningar inom räddningsväsendet som ingår i tillämpningsområdet för direktivet är branddetektorer, släckanläggningar och rökventilationsanläggningar som är avsedda att infogas varaktigt i byggnader samt fabriks-tillverkade eldstäder. Dessutom tillämpas lagen på byggprodukter som inte omfattas av direktivet om byggprodukter, till exempel anläggningar för skyddsrum.

Direktivet om byggprodukter avser att har-

monisera medlemsstaternas lagstiftning om de viktigaste kraven inom byggsektorn. I Finland har direktivet genomförts genom markanvändnings- och bygglagen och lagen om godkännande av byggprodukter. I lagen om godkännande av byggprodukter ingår bestämmelser om förfarandet för att bestyrka att en produkt stämmer överens med kraven. Alla bestämmelser med relevans för direktivet ingår 117 § i markanvändnings- och bygglagen. I 152 § i samma lag föreskrivs om byggprodukters egenskaper. Där sägs också att en byggprodukt som är försedd med behörig CE-märkning och som motsvarar den kravnivå som uppställts för den, anses uppfylla de tekniska krav som gäller för den när den används där det uppges att den skall användas.

I lagen om godkännande av byggprodukter föreskrivs om de godkännandeförfaranden som tillämpas på byggprodukter när de används vid byggande som övervakas av en myndighet enligt markanvändnings- och bygglagen. Bland dem är det miljöministeriet som har centrala befogenheter. Enligt 2 § 4 mom. kan lagen tillämpas på annat godkännande av byggprodukter enligt vad som särskilt bestäms genom lag. Om lagen skall tillämpas på godkännande av andra byggprodukter måste det samtidigt anges vilket ministerium som är skyldigt och behörigt att ansvara för de uppgifter som miljöministeriet har enligt lagen om godkännande av byggprodukter. Lagen föreslås föreskriva att miljöministeriet är behörigt ministerium när det gäller anordningar som omfattas av direktivet om byggprodukter.

3 §. Annan tillämplig lagstiftning. Lagstiftningen om produkters säkerhet är relativt komplicerad och gäller varor och tjänster som ingår i flera ministeriers befogenheter. Här kan bland annat lagen om konsumtionsvarors och konsumtionstjänsters säkerhet, elsäkerhetslagen och lagen om tryckbärande anordningar nämnas. I kombination med EU-reglerna bildar författningar ett delvis överlappande regelverk som inte är helt oproblematiskt att hantera.

Tanken är att den speciallag som har de mest ingående bestämmelserna tillämpas i

respektive fall. Ett exempel på detta är författningarna om elapparater och tryckbärande anordningar.

4 §. Definitioner. Författningstekniskt sett är paragrafen med definitioner ny. Också tillsynsobjekten avviker en del från den gällande lagen. I den gällande lagen kan en del definitioner anses ingå i paragraferna om bland annat tillämpningsområdet och de tekniska bestämmelserna om produkter. Förslaget tar hänsyn till att det kan uppstå tillämpningsproblem, och mer exakta formuleringar har därför eftersträfvats.

Branddetektorer består av brandvarnare och brandlarmanläggningar samt av anläggningar och system inklusive komponenter som består av dem om de installeras i byggnader. Brandlarmanläggningar varnar automatiskt och direkt vid brandtillbud och fel som äventyrar driftsäkerheten. Kolmonoxidvarnare är ett exempel på andra typer av detektorer som varnar för olyckor. Larm- och varningsanordningar är till exempel brandlarm och högtalarsystem vid brandlarm. När anordningarna skall installeras i byggnader krävs det ofta bygglov. Till exempel det strålövervakningsnät som strålskyddscentralen ansvarar för omfattas inte av den föreslagna lagen även om en givare kan placeras i byggnaden.

Släckanläggningar som infogas varaktigt i byggnader består av automatiska släckanläggningar inklusive komponenter och bland annat brandposter. En automatisk släckanläggning är ett system som automatiskt skall varna för och släcka eller begränsa ett brandtillbud. Rökventilationsanläggningar är till exempel röklucka och rökfläkt.

Utrustning för förstahandssläckning består av produkter för brandtillbud som inte skall infogas varaktigt i en byggnad eller på något annat ställe. Bland dessa märks handbrandsläckare och släckningsfiltar, men också många typer av hjulförsedda förstahandssläckare och pyttssprutor. Handbrandsläckare, hjulförsedda förstahandssläckare och släckningsfiltar är de enda som i standarderna har släckegenskaper som gör att de kan klassificeras och deras överensstämmelse med de aktuella kraven bedömas. I tillämpningsområdet skall också annan eventuell utrustning för förstahandssläckning ingå, men en mer detaljerad övervakning av dem kräver att det

föreskrivs om närmare krav med stöd av 5 § 4 mom.

Exempel på produkter för märkning och belysning av utrymningsvägar är bland annat vägledande markering och signalbelysning och system bestående av dessa.

Kraven på eldstäder och kanaler ingår i byggbestämmelserna. Däremot omfattas inte fabriksfärdiga eldstäder som är installationsfärdiga av byggbestämmelserna. Dessutom finns det särslagstiftning om olje-, gas- och eldrivna eldstäder och de omfattas inte av denna lag. De eldstäder som avses i denna lag är eldstäder som drivs med fasta bränslen, till exempel vedeldade fabriksfärdiga spisar, kaminer, bastuugnar och liknande.

Exempel på utrustning och anordningar för skyddsrum är trycksäkra dörrar, avstängningsanordningar, ventilationsanläggningar, vattencisterner och nödbelysning. En del kan infogas varaktigt i skyddsrum, en del är fristående skyddsutrustning.

5 §. Allmänna krav på anordningar inom räddningsväsendet. I paragrafen samlas alla allmänna bestämmelser om säkerhet och säker drift av anordningarna. Där ingår krav på anordningarnas egenskaper, men också på märkning för att bestyrka att anordningarna stämmer överens med kraven samt instruktioner för användning, underhåll och installation och övriga nödvändiga uppgifter. Den gällande lagen föreskriver bara om märkning av produkter.

Hittills har bestämmelserna ingått i förordningar av de behöriga ministerierna. I denna proposition föreslås att det tas in lagbestämmelser om allmänna och grundläggande krav på anordningar inom räddningsväsendet och att närmare bestämmelser om kraven kan härledas ur och föreskrivas genom förordning av statsrådet. För ett flertal anordningar behövs det emellertid inga närmare bestämmelser om kraven.

Direktiven och de nationella författningarna har dels förfaranden för att bestyrka kraven och överensstämmelse med kraven, dels författningar som föreskriver att information och instruktioner om säker installation och drift skall lämnas till kunderna och om märkning av produkterna för att det skall gå att kontrollera överensstämmelsen på produktmärkningen.

Det finns redan nu eller håller på att införas

europiska och internationella standarder för många av anordningarna inom räddningsväsendet. En del av standarderna är harmoniserade europeiska standarder som skapar ett förutsättande av överensstämmelse i och med att de följs och som medger att produkten CE-märks. Färdiga eller planerade harmoniserade standarder enligt direktivet om byggprodukter finns i fråga om branddetektorer, släckanläggningar, rökventilationsanläggningar och eldstäder.

I många fall täcker inte standarderna in alla viktiga egenskaper för anordningarna. En del av standarderna har dessutom flera olika kategorier eller funktionsnivåer för enskilda egenskaper. Ett undantag är utrustning och anordningar för skyddsrum som det inte finns några standarder för alls.

Lagen tillåter att det genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om egenskaper som krävs av anordningar inom räddningsväsendet. Bestämmelserna kan till exempel gälla anordningars konstruktion och funktion eller krav på användningsändamål. Det bör noteras att möjligheterna att föreskriva om närmare krav är mycket begränsade när en anordning omfattas av något produktdirektiv. Anordningar inom räddningsväsendet kan inte bara omfattas av direktivet om byggprodukter, utan också av direktiv 98/37/EG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om maskiner och direktiv 97/23/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om tryckbärande anordningar. Då ingår de relevanta kraven i bestämmelserna för att genomföra direktiven. Andra liknande rättsakter är direktiven om elsäkerhet. Lagförslaget innehåller inga bestämmelser om genomförande av direktiven.

Med stöd av den gällande lagen om anordningar inom räddningsväsendet har det utfärdats närmare bestämmelser om brandvarnare, handbrandsläckare, produkter för märkning och belysning av utrymningsvägar och anordningar och utrustning i skyddsrum. Dessutom är författningar om fabrikstillverkade eldstäder och rökventilationsanläggningar under arbete.

De föreslagna kraven skall gälla anordningar på marknaden och målgruppen består huvudsakligen av tillverkare. Der är de som är skyldiga att i enlighet med 5 § se till att anordningarna stämmer överens med kraven.

Paragrafen har ett bemyndigande att genom förordning av statsrådet utfärda bestämmelser om krav på anordningarna, märkning av dem samt om medföljande information och anvisningar.

I 22 § i räddningslagen föreskrivs om säkerhet i fråga om användning av byggnader och anordningar och ägarens eller innehavarens ansvar. Enligt 2 mom. kan det genom förordning av inrikesministeriet meddelas närmare bestämmelser om tekniska detaljer och metoder för att hålla släcknings-, räddnings- och bekämpningsmateriel, anordningar som underlättar släcknings- och räddningsarbetet, branddetektorer och larmanordningar samt övriga anordningar som varnar om överhängande fara, skyltar som anger utrymningsvägar och säkerhetsmärkning samt skyddsrummens utrustning och anordningar i funktionsdugligt skick. Detsamma gäller anordningar som skall genomgå ibruktagningsbesiktning eller periodisk besiktning eller som skall underhållas regelbundet samt om tidpunkten för servicen och besiktningen. Enligt 65 § i samma lag utfärdas närmare bestämmelser om kraven på skyddsrummens storlek och konstruktion genom förordning av statsrådet och bestämmelser om tekniska detaljer genom förordning av inrikesministeriet.

Bestämmelserna i räddningslagen avser i första hand åtgärder vid och förebyggande av olyckor. Detsamma gäller olika typer av hjälpmedel för att garantera säkerheten. Den föreslagna lagen om anordningar inom räddningsväsendet föreskriver i stället om anordningarnas egenskaper och kvalitet. I 22 § i räddningslagen ingår det bestämmelser om att anordningar skall vara i funktionsdugligt skick, men det sägs ingenting om krav på tillverkningen eller utsläppande på marknaden. Åtgärderna enligt räddningslagen övervakas genom brandsyn som utförs av räddningsverken. Räddningsmyndigheterna är skyldiga att anmäla till säkerhetsteknikcentralen om de vid brandsyner eller annan verksamhet upptäcker anordningar som strider mot lag.

6 §. Hur överensstämmelse skall bestyrkas. Var och en som släpper ut en produkt på marknaden är skyldig att förvissa sig om att den stämmer överens med kraven. Kraven gäller i första hand tillverkarna. I EU-

direktiven betraktas också en representant som tillverkaren har i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som tillverkare. På den inre marknaden avser importör en importör i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Lagen skall tillämpas på alla som släpper ut en anordning på marknaden i Finland, på bl.a. tillverkare, importörer, distributörer, försäljare och andra som överlåter tekniska anordningar.

Den gällande lagen om de tekniska kraven på anordningar inom räddningsväsendet utgår från att inrikesministeriet genom förordning utfärdar nationella bestämmelser om anordningarna och upprättar en procedur för hur överensstämmelse skall bestyrkas. Tillverkaren och importören är skyldiga att visa att kraven är uppfyllda.

I fråga om byggprodukter anges förfarandena för bestyrkande av överensstämmelse i en bilaga till direktivet om byggprodukter. I praktiken är det Europeiska kommissionen som bestämmer vilken metod som tillämpas på respektive produkt eller varugrupp. På senare tid har harmoniserade standarder och europeiska tekniska godkännanden antagits som medger att produkter får CE-märkning. EC-märkningen visar att produkten uppfyller kraven i den tekniska standard som CEN (Comité Européen de Normalisation) eller CENELEC (Comité Européen de Normalisation Electrotechnique) eller bådadera har ställt upp och godkänt tillsammans för byggprodukter på uppdrag av Europeiska kommissionen eller att produkten har fått europeiskt tekniskt godkännande. Om det inte finns någon standard visar CE-märkningen att produkten uppfyller de krav i någon medlemsstat som kommissionen har godkänt som motsvarighet till de viktigaste harmoniserade kraven.

Överensstämmelse bestyrks på olika sätt för anordningar inom räddningsväsendet beroende på vad som anges i en eventuell förordning av statsrådet. Det enklaste förfarandet består i att tillverkaren upprättar en försäkran om överensstämmelse. En försäkran kan grunda sig på till exempel en första typprovning av ett kvalificerat och tillförlitligt testorgan eller tillverkarens egen kvalitetskontroll. Överensstämmelse kan också bedömas av ett bedömningsorgan. För att bestyrka överensstämmelse skall organet utreda

och intyga att nödvändiga åtgärder beaktas i produktionen och när produkten släpps ut på marknaden. Närmare bestämmelser kan utfärdas genom förordning av statsrådet. Om det krävs att överensstämmelse bestyrks av ett bedömningsorgan utfärdas det bestämmelser om detta samtidigt som kraven på anordningarna läggs fast.

7 §. Vissa arbeten för konstruktion, installation, underhåll och besiktning av anordningar. Paragrafen föreskriver om konstruktion, installation och underhåll av branddetektorer och liknande system som varaktigt installeras i byggnader eller på liknande objekt och som skall installeras enligt författningar eller myndighetsbeslut och kopplas till nödcentraler genom telekommunikationsförbindelse. Dessutom ingår bestämmelser om konstruktion, installation och underhåll av automatiska släckanläggningar. Systemen skall fungera tillförlitligt och vara kompatibla med anslutningsbara system. Vidare föreskrivs om underhåll och besiktning av handbrandsläckare. Det är motiverat med relativt ingående bestämmelser eftersom det har förekommit problem med tillämpningen. Med branddetektorer och liknande system avses de anordningar och anläggningar som nämns och definieras i 4 § 1 mom.

Paragrafen föreslås få ett bemyndigande att genom förordning av statsrådet utfärda närmare bestämmelser om arbetsprestationerna. Med stöd av 22 i grundlagen får det föreskrivas vilka anordningar som måste besiktas.

8 §. Installationsaffärer och handbrandsläckaraffärer. Paragrafen föreslås få ett liknande anmälningsförfarande för affärerna och krav på bestyrkt kompetens för de ansvariga personerna som i den gällande lagen. Bestämmelserna motsvarar i huvudsak bestämmelserna i den gällande lagen.

I övrigt får det utfärdas närmare bestämmelser genom förordning av statsrådet om den anmälan som installationsaffärer och handbrandsläckaraffärer skall göra och vad där skall ingå. Bolag måste till exempel överlag ha ett utdrag ur handelsregistret för att specificera en juridisk person och ange rätten att teckna firma.

9 §. Ansvarig person. Den ansvariga personen skall se till att affären arbetar enligt föreskrivna bestämmelser. En liknande bestämmelse finns i gällande ministerieförordning-

ar.

Den ansvariga personen skall ha adekvat arbetserfarenhet och utbildning i relation till verksamheten. Personen skall ha så stor kompetens att affären kan säkerställa den lagstadgade säkerhetsnivån i sin verksamhet. Den ansvariga personen skall visa sin kompetens genom prov som ordnas antingen av säkerhetsteknikcentralen eller av någon annan aktör. Tanken är att säkerhetsteknikcentralen i första hand skall ordna proven själv. Utomstående aktörer kan komma i fråga under förutsättning att säkerhetsteknikcentralen har förvärvat sig om att aktören har lika stor kompetens att bedöma den ansvariga personens kompetens som centralen själv har. För personer som uppfyller behörighetskraven utfärdar säkerhetsteknikcentralen behörighetsintyg.

I övrigt får det utfärdas närmare bestämmelser genom förordning av statsrådet om uppgifter, behörighetskrav och hur behörighet skall visas i fråga om den ansvariga personen.

10 §. *Installationsaffärers och handbrandsläckaffärers verksamhet.* Lagen föreslås få allmänna bestämmelser om affärernas verksamhet. Närmare krav kan i förekommande fall grunda sig på lagbestämmelserna. Liknande bestämmelser finns gällande ministerieförordningar. I de ömsesidiga ansvarsförbindelserna med exempelvis underentreprenörer gäller allmän avtalsrätt och det behövs inga särskilda bestämmelser i den föreslagna lagen.

Normgivningsbemyndigandet innebär att närmare bestämmelser får utfärdas genom förordning om installations- och underhållsarbeten. Med stöd av räddningslagen och normgivningsbemyndigandet i den får bestämmelser utfärdas om byggnadsägarens skyldighet att se till att anordningarna och anknyttande anläggningar fungerar.

11 §. *Godkännande av bedömningsorgan och besiktningsorgan.* Den generella principen är att ministeriet godkänner bedömningsorgan som omfattas av EG-regler och tillsynsmyndigheten nationella bedömnings- och besiktningsorgan. Detta hänger samman med den politiska dimensionen av godkännande av EG-organ och statens ansvar i relation till de övriga medlemsstaterna för de bedömningsorgan den godkänner (Publikation

4/2002, HIM: Tetaho-työryhmän raportti, s. 17). Det ministerium i vars behörighet frågan ingår godkänner bedömningsorgan som omfattas av EG-regler.

Lagförslaget grundar sig på att anordningar inom räddningsväsendet som används i byggverksamhet delvis harmoniseras genom direktivet om byggprodukter. Därmed är det miljöministeriet som i egenskap av ansvarigt ministerium för tillsynen över byggprodukter godkänner och anmäler bedömnings- och tillsynsorgan. Tillsynen över nationella krav hör enligt förslaget till säkerhetsteknikcentralen. Centralen skall godkänna bedömnings- och besiktningsorgan som omfattas av den föreslagna lagen, men inte organen ovan.

I 11 § ingår förutsättningar för godkännande av organen. Bestämmelser om godkännande av besiktningsorgan ingår i inrikesministeriets föreskift för anskaffning, installation, ibruktagning, service och besiktning av brandlarmanläggningar och i inrikesministeriets förordning om automatiska släckningsanläggningar.

Med stöd av 2 mom. anges organets kompetensområde i beslutet om godkännande, till exempel vilka bedömningsförfaranden för överensstämmelse ett bedömningsorgan får tillämpa och vilken typ av anläggningar organet är behörigt att utgöra besiktning på. Alla anordningar som omfattas av en författning behöver inte ingå i organets ansvarsområde, men organet måste vara kvalificerat och behörigt att utgöra samlade bedömningar av överensstämmelsen eller att utföra vissa besiktningar i fråga om en del anordningar. I beslutet läggs det också fast hur tillsynen av organet skall ordnas, till exempel när behörigheten skall bedömas på nytt för att säkerställa att organen fortlöpande uppfyller kraven. I beslutet får också andra krav, begränsningar och villkor anges i fråga om organets verksamhet. Rätten att utföra uppdraget kan beviljas tidsbegränsat, men åtgärden skulle inte behöva tillämpas annat än i undantagsfall.

Enligt 3 mom. motsvarar ett bedömnings- eller besiktningsorgan som är godkänt av en stat inom Europeisk ekonomiska samarbetsområdet eller Turkiet ett organ som avses i 1 mom., om godkännandet har gjorts enligt kraven i 10 §.

12 §. *Förutsättningar för godkännande av*

bedömningsorgan och besiktningsorgan. I 1 mom. ingår bestämmelser om de krav som ett bedömnings- eller besiktningsorgan måste uppfylla för att kunna godkännas som organ enligt 9 §. Kraven är desamma som kraven för liknande organ i annan lagstiftning. Förutsättningarna för godkännande finns inskrivna i inrikesministeriets föreskrift för anskaffning, installation, ibruktagning, service och besiktning av brandlarmanläggningar och i inrikesministeriets förordning om automatiska släckningsanläggningar.

För en tillförlitlig verksamhet måste bedömnings- och besiktningsorganen vara oberoende i sin verksamhet och kompetenta för sitt uppdrag. Därför krävs det att organen skall ha tillgång till tillräckligt med kvalificerad personal som är oavhängiga i fråga om bedömnings- och besiktningsuppdragen. Organen skall också ha de anordningar, instrument och system som verksamheten kräver. Dessutom krävs det ansvarsförsäkring om inte saken har ordnats på något annat sätt i enlighet med vad som föreskrivs i förordning av statsrådet. Vidare måste ett organ vara en juridisk person som är registrerad i Finland eller en del av en sådan.

I 2 mom. anges hur ett organs behörighet skall bestyrkas. Lagen anger en allmän skyldighet för ett organ att genom en utomstående bedömning bestyrka att det uppfyller de lagstadgade förutsättningarna i 1 mom. I nyare direktiv ställs ingående krav på godkända organ. Samma krav skall som regel tillämpas på organ som får sina uppgifter med stöd av nationella befogenheter. Att kraven uppfylls kan till exempel bestyrkas genom ett utlåtande från mätteknikcentralen eller något annat liknande organ. Därmed bedöms de krav som har ställts på organen i praktiken med stöd av den nationella standarden SFS-EN 45000, som baserar sig på en europeisk standardserie, eller på standarden SFS-EN ISO 17000, som baserar sig på en internationell standardserie.

Med stöd av 3 mom. är ett organ skyldigt att anmäla till säkerhetsteknikcentralen när ändringar som påverkar godkännandet sker. Ett organ måste under hela sin livstid uppfylla de lagstadgade förutsättningarna. Därför behövs informationen.

13 §. *Bedömningsorganets och besiktningsorganets uppgifter.* Ett bedömningsor-

gan skall utföra de bedömningsuppgifter för att bestyrka överensstämmelse som föreskrivs i 6 § 2 mom. och som säkerställer att anordningarna uppfyller de lagstadgade kraven innan de släpps ut på marknaden eller tas i drift. Vanligtvis utreder ett bedömningsorgan om produktionsprocessen i tekniskt och administrativt hänseende är ordnad och övervakad på ett sätt som medger att produkterna fortlöpande uppfyller kraven på överensstämmelse. Bedömningsorgan som är godkända av säkerhetsteknikcentralen skall bedöma överensstämmelsen i fråga om anordningar som inte omfattas av något produktdirektiv. Detta gäller framför allt utrustning och anordningar i skyddsrum.

Besiktningsorganen utför idrifttagningsbesiktningar och periodiska besiktningar av branddetektorer och automatiska släckanläggningar som avses i 7 § 1 mom. Besiktningsorganen har specialkompetens inom sitt område, men paragrafen avser inte att utesluta möjligheten att utöva tillsyn över anordningarna i samband med brandsyn i enlighet med räddningslagen.

Om ett besiktningsorgan upptäcker allvarliga brister skall det anmäla dem till den lokala räddningsmyndigheten som kan vidta de åtgärder som föreskrivs i räddningslagen.

14 §. *Utförande av uppgifter.* För att ett bedömningsorgans och ett besiktningsorgans verksamhet skall vara tillförlitlig krävs det att organet utför uppgifterna med iakttagande av god förvaltnings sed och besiktningspraxis samt med beaktande av de bestämmelser och rekommendationer som gäller objektet, till exempel myndigheternas procedurrekommendationer och tillämpliga standarder. Till följd av detta är det också nödvändigt att organen åläggs att bevaka hur bestämmelser och standarder inom deras verksamhetsområde utvecklas. I god praxis ingår bland annat att organet upprättar och lämnar ut besiktningsprotokoll.

Bedömningsorganens uppgifter för bedömning av överensstämmelse och besiktningsorganens besiktningsuppgifter måste anses vara offentliga förvaltningsuppgifter i den mening som avses i 124 § i grundlagen. Därmed är lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), förvaltningslagen (434/2003) och språklagen (423/2003) tillämplig lagstiftning. För tyd-

lighetens skull föreskrivs det också att lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) är tillämplig. Med stöd av 40 kap. i strafflagen (604/2002) skall de som utför uppgifterna vid ett bedömnings- eller ett besiktningsorgan omfattas av straffrättsligt tjänsteansvar, eftersom de skall anses utöva offentlig makt i enlighet med vad som föreskrivs i 40 kap 11 § i strafflagen.

Med hänvisning till skälen ovan arbetar bedömnings- och besiktningsorgan under tjänsteansvar. De har rätt att anlita utomstående provningar, besiktningar och andra tjänster. Då är tjänstetillhandahållarna emellertid osjälvständiga tekniska medarbetare, medan organen själva svarar för de åtgärder en utomstående vidtar. En samlad bedömning får organen inte lägga ut på utomstående.

15 §. Närmare bestämmelser om bedömnings- och besiktningsorgan. Det föreskrivs närmare genom förordning av statsrådet om förfarandena vid godkännande. Också villkoren för godkännande och bedömningen av dem kan vid behov föreskrivas genom förordning av statsrådet.

Genom förordning av statsrådet kan det dessutom utfärdas närmare bestämmelser om de uppgifter som bedömnings- och besiktningsorganen har och hur de skall utföras. Det gäller bland annat preciserande bestämmelser om principer och procedurer som gäller för organens verksamhet, bland annat när det gäller kravet på god förvaltnings- och besiktningspraxis enligt 13 § 1 mom.

16 §. Myndighetsregister. Enligt paragrafen är säkerhetsteknikcentralen skyldig att föra förteckningar över de installationsaffärer och handbrandsläckaraffärer som den utövar tillsyn över samt över godkända bedömnings- och besiktningsorgan och över de uppgifter som ingår i förteckningarna. I dessa fall gäller det som förskrivs i personuppgiftslagen. Förteckningarna kan publiceras och ur dem skall uppgifter lämnas ut med iakttagande av vad som bestäms om offentlighet för myndigheternas verksamhet.

17 §. Tillsyn. Säkerhetsteknikcentralen utövar tillsyn över att denna lag följs. Det är ett stort uppdrag där det ingår dels anordningar och system, dels bedömnings- och besiktningsorgan. Den föreslagna lagen medför emellertid inte så stora förändringar. Redan nu är säkerhetscentralen med stöd av direkti-

vet om byggprodukter bemyndigad av miljöministeriet att vara myndighet för marknadsövervakning av CE-märkta produkter. Med stöd av den gällande lagen är centralen också myndighet för marknadsövervakning med bemyndigande från inrikesministeriet. Förfarandet samordnar tillsynsmekanismen eftersom en del av anordningarna inom räddningsväsendet också är byggprodukter som omfattas av direktivet om byggprodukter. Säkerhetsteknikcentralen har använt ungefär sju årsverken till tillsyn, myndighetsuppgifter och utveckling när det gäller anordningar inom räddningsväsendet. Medlen har avsatts av inrikesministeriet.

18 §. Förbud och tvångsmedel. I förekommande fall har säkerhetsteknikcentralen rätt att återkalla sitt beslut med stöd av 10 § att godkänna ett bedömnings- eller besiktningsorgan. Detta förutsätter dock att ett organ inte längre uppfyller förutsättningarna i 11 § eller inte följer villkoren i beslutet eller i övrigt på ett väsentligt sätt handlar mot bestämmelserna. I första hand skall organet ges en tillräckligt lång frist för att rätta till missförhållandet. Det handlar inte om ett ogrundat ingrepp i näringsfriheten som är reglerad i 18 § 1 mom. i grundlagen eftersom förfarandet hänför sig till överträdelser av de lagstadgade förutsättningarna för verksamheten, och då tillämpas bestämmelserna om förvaltningsverksamhet.

I syfte att eliminera risker får säkerhetsteknikcentralen också rätt att utfärda föreskrifter om förbud att sälja en anordning och skylldighet att informera om riskerna.

När förbud och tvångsmedel tillämpas är det viktigt att beakta att de bestämmelserna inte får tillämpas så att de med avseende på grundlagen leder till otillbörligt stränga begränsningar av användningen av egendom eller ingrepp i utövningen av näringsverksamhet. Ett förbud av verksamheten måste exempelvis innebära att risken på grund av överensstämmelse inte kan förhindras med lindrigare medel än ingrepp i näringsfriheten. Förbud och andra åtgärder måste dock kunna införas om fortsatt verksamhet leder till att säkerhetsbestämmelserna för anordningar inom räddningsverksamheten åsidosätts på ett sätt som inte motsvarar den säkerhetsnivå som lagen eftersträvar.

Föreskrifter och andra åtgärder för att un-

danröja missförhållanden bör vara anpassade till den faktiska sökningen av säkerhetsnivån. Radikala förbud och liknande åtgärder kan sättas in om en risk inte annars kan förhindras eller om verksamheten i väsentlig grad strider mot bestämmelserna och aktören inte har följt myndigheternas föreskrifter eller förbud.

19 §. Tillsynsmyndighetens behörighet. Säkerhetsteknikcentralen skall ha rätt att få tillträde till tillsynsobjektet och få nödvändiga upplysningar. Detta gäller inte hemfridskyddade platser eller objekt som är i försvarsmaktens besittning och som skall hållas hemligt med hänsyn till rikets säkerhet. Säkerhetsteknikcentralen har också rätt att mot gängse pris få provexemplar av anordningar för sina undersökningar.

Säkerhetsteknikcentralen har rätt att förbjuda tillverkning, saluförande, försäljning och annan överlåtelse till det kan överensstämmelse kan fastställas.

20 §. Ömsesidigt erkännande. Bestämmelsen gäller anordningar inom räddningsväsendet som införts från länder som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller Turkiet samt bedömningar av överensstämmelse som gjorts av utländska bedömningsorgan. Paragrafen har dessutom bestämmelser om utländska behörighetsintyg som ansvariga personer vid installations- och brandhandsäckeraffärer innehar.

21 §. Överklagande. I paragrafen hänvisas det till förvaltningsprocesslagen i fråga om sökande av ändring i förvaltningsbeslut. I motsats till bestämmelserna i förvaltningsprocesslagen skall ett beslut följas trots att det har överklagats, om inte besvärmyndigheten bestämmer något annat. Syftet med besluten är som regel att i sista hand minska skadorna på personer, miljö och egendom samt att främja den allmänna säkerheten. Av denna anledning skall besluten i regel följas också om de inte har vunnit laga kraft.

För att rättssäkerheten enligt 124 § i grundlagen skall tillgodoses förutsätts det att rättelse kan sökas i ett beslut av ett bedömningsorgan eller ett besiktningsorgan. Överklagande av ett beslut sker i två steg. Först skall vederbörande be organet rätta sitt beslut om överensstämmelseintyg eller besiktningsintyg inom 30 dagar efter att han eller hon fått del av beslutet. Den som är missnöjd med ett be-

slut vid ett rättelseförfarande kan gå vidare och söka ändring på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. I rättelseförfarandet kan ett enkelt fel rättas snabbare än i ett besvär förfarande. Men det är inte meningen att utesluta möjligheten att överklaga direkt. Bestämmelserna tas med lagen också av den anledningen att den gällande lagen föreskriver att beslut får överklagas hos säkerhetsteknikcentralen, vilket inte kan anses vara korrekt. I paragrafen åläggs organen att till sina beslut foga anvisningar om rättelseyrkande, men till övriga delar skall rättelseförfarandet fastställas i samband med att organet godkänns.

22 §. Tystnadsplikt. När riksdagen stiftade lagarna i samband med den övergripande reformen av offentlighetslagstiftningen (RP 30/1998) förutsatte den en återhållsam inställning till att ta in sekretessbestämmelser i speciallagstiftning. Lagen föreskriver om rätt att lämna ut sekretessbelagda uppgifter till tillsynsmyndigheten för tillsynsupdraget och till åklagar- och förundersökningsmyndigheterna för utredning av ett brott och för väckande av åtal. Säkerhetsteknikcentralen samt ett bedömningsorgan och ett besiktningsorgan får rätt att lämna upplysningar till utländska offentliga organ som övervakar produktsäkerheten, om de är nödvändiga för att den fara som orsakas av produkterna skall kunna undvikas.

23 §. Vite och handräckning. Säkerhetsteknikcentralen får rätt att förstärka förbud och föreskrifter lag genom att förelägga vite. Detta gäller i första hand de fall som avses i 17 och 18 §. Polisen och den myndighet som utför tullkontroll skall vid behov lämna handräckning för verkställighet av lagen.

24 §. Närmare bestämmelser och föreskrifter. Närmare bestämmelser om de åtgärder som ikraftträdandet och verkställigheten av lagen förutsätter utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

Säkerhetsteknikcentralen kan vid behov utfärda föreskrifter i syfte att samordna de administrativa procedurerna. Föreskrifterna kan också vara rättsregler i enlighet med vad som bestäms i 80 § 2 mom. i grundlagen. Föreskrifterna ingriper inte i innebörden av lagen, till exempel när det gäller de materiella bestämmelserna om anordningar och tillsynen över dem, utan procedurerna styrs i första

hand för att säkerställa samordnade handläggningsprinciper. Föreskrifterna kan gälla bland annat hur frågor läggs fram och vilken form dokumenten har.

25 §. *Ikraftträdande.* Lagen föreslås träda i kraft så snart den har antagits och stadfästs. Samtidigt upphävs lagen om de tekniska kraven på anordningar inom räddningsväsendet och brandsäkerheten för produkter. Innan lagen träder i kraft får de åtgärder som verkställigheten förutsätter vidtas.

26 §. *Övergångsbestämmelser.* Förordningar och föreskrifter som inrikesministeriet har utfärdat med stöd av lagen om de tekniska kraven på anordningar inom räddningsväsendet och brandsäkerheten för produkter föreslås gälla också efter att denna lag har trätt i kraft. Meningen är att inga författningar som utfärdats med stöd av den gamla lagen skall upphävas. Nya förordningar kommer att utfärdas om de materiella bestämmelserna måste revideras. En del av de förordningar som utfärdats med stöd av den lag som upphävs utfärdades hösten 2005 och de tar i mån av möjlighet hänsyn till lagändringar. Ändringar i gamla förordningar och föreskrifter är under arbete.

De godkännanden och förvaltningsbeslut som har utfärdats med stöd av författningarna enligt 1 mom. föreslås fortfarande vara giltiga på de villkor som nämns i dem, om ingenting annat föreskrivs i författningen eller beslutet till exempel om tidsfrister. Bestämmelsen rör säkerhetsteknikcentralens godkännanden av besiktningsorgan som undersöker brandlarmanläggningar och automatiska släckanläggningar, beslut om anmälningar av brandlarmaffärer, installationsaffärer och brandhandsläckaraffärer och behörighetsbe-

vis för ansvariga personer.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

3. Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Lagen har bestämmelser om bedömnings- och besiktningsuppdrag. På uppdrag av bland andra tillverkare och importörer utreder bedömningsorganen under vilka förutsättningar anordningar kan släppas ut på marknaden. Besiktningsorganen utför besiktningar för introduktion och användning av vissa anordningar inom räddningsväsendet. Bedömnings- och besiktningsorganen arbetar enligt företagsekonomiska principer och deras beslut har relevans för deras rättsliga status som anlitar organen. Av den anledningen måste bedömnings- och besiktningsorganen i dessa fall anses utföra offentliga förvaltningsuppgifter i enlighet med 124 § i grundlagen.

Följaktligen föreslås lagen föreskriva om rätt att i enlighet med förvaltningsprocesslagen överklaga beslut som fattas av bedömnings- och besiktningsorganen. De relevanta lagarna om förfaranden inom myndigheters verksamhet föreslås bli tillämpade på organen, bland andra lagen om offentlighet i myndigheters verksamhet, förvaltningslagen, språklagen och lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om anordningar inom räddningsväsendet

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att säkerställa att anordningar inom räddningsväsendet är säkra och lämpar sig för sitt ändamål samt att de överensstämmer med kraven och därför utan hinder kan släppas ut på marknaden och tas i drift.

Syftet med lagen är också att säkerställa att det genom behöriga installationer, behörigt underhåll och behöriga besiktningar av anordningar inom räddningsväsendet garanteras att anordningarna fungerar effektivt och tillförlitligt i överensstämmelse med sitt ändamål.

2 §

Tillämpningsområde

Lagen tillämpas på anordningar inom räddningsväsendet liksom på tillverkare, importörer och säljare av anordningarna och på andra som släpper ut anordningar inom räddningsväsendet på marknaden eller för drift i Finland. Lagen tillämpas också på affärer som installerar och underhåller branddetektorer och släckanläggningar, affärer som underhåller och besiktar handbrandsläckare, bedömningsorgan som bedömer överensstämmelsen med kraven och besiktningensorgan som besiktar branddetektorer och automatiska släckanläggningar.

Dessutom tillämpas lagen på förfarandet för att bestyrka överensstämmelse med kraven på anordningarna inom räddningsväsendet och på märkning av anordningarna.

3 §

Annan tillämplig lagstiftning

Bestämmelserna om utsläppande på marknaden och tagande i drift av anordningar inom räddningsväsendet i någon annan lag skall, om de avviker från denna lag, tillämpas i stället för denna lag.

Om en anordning inom räddningsväsendet är en byggprodukt som avses i rådets direktiv 89/106/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om byggprodukter (direktivet om byggprodukter), tillämpas 2, 3 och 7–11 kap. i lagen om godkännande av byggprodukter (230/2003) när överensstämmelse skall bestyrkas.

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) anordning inom räddningsväsendet
 - a) branddetektorer som skall installeras varaktigt i byggnader, detektorer som varnar för fara för någon annan olycka samt anordningar som larmar och varnar,
 - b) släckanläggningar och rökventilationsanläggningar som är avsedda att installeras varaktigt i byggnader,
 - c) utrustning för förstahandssläckning, till exempel handbrandsläckare och släckningsfilter,
 - d) produkter för märkning och belysning av utrymningsvägar,
 - e) fabriksstillverkade eldstäder som varaktigt infogas i kanaler, till exempel spisar och bastuugnar som är avsedda att vara bränsle-

drivna,

f) anordningar och produkter för byggande och utrustning av skyddsrum,

2) installationsaffärer som installerar och underhåller branddetektorer och släckanläggningar,

3) handbrandsläckaraffärer som underhåller och besiktar handbrandsläckare,

4) bedömningsorgan en sammanslutning, en inrättning eller något annat organ som i de lagstadgade fallen skall tillhandahålla tjänster för bedömning av om en anordning inom räddningsväsendet stämmer överens med kraven, innan den släpps ut på marknaden eller tas i drift,

5) besiktningsorgan en sammanslutning, en inrättning eller något annat organ som med regelbundna intervaller gör besiktningar av branddetektorer och automatiska släckanläggningar.

5 §

Allmänna krav på anordningar inom räddningsväsendet

Anordningar inom räddningsväsendet skall vara lämpade för sitt användningsändamål och funktionssäkra. Dessutom skall de ha egenskaper som gör att de kan användas riskfritt och utan fara för människor, egendom eller miljö.

Anordningarna skall ha nödvändig märkning som visar att de stämmer överens med kraven och, om det inte i övrigt är uppenbart, identifieringsmärkning för att identifiera den som har tillverkat eller släppt ut anordningen på marknaden.

En anordning skall levereras med information och anvisningar som behövs för installation, användning och underhåll på behörigt sätt. Bruks-, underhålls- och installationsanvisningarna skall ge adekvat information om anordningens egenskaper, användningsändamål och säker hantering.

Genom förordning av statsrådet kan närmare bestämmelser utfärdas om kraven på anordningar, märkning av dem och om information och anvisningar som skall åtfölja anordningarna.

6 §

Hur överensstämmelse skall bestyrkas

Den som släpper ut en anordning inom räddningsväsendet på marknaden eller överlåter en sådan anordning till någon skall förvisa sig om och tillförlitligt kunna bestyrka att anordningen uppfyller lagstadgade krav.

En anordning inom räddningsväsendet anses stämma överens med kraven, om tillverkaren har lämnat en behörig försäkran om överensstämmelse och märkt anordningen på behörigt sätt eller om överensstämmelse har bestyrkts i ett certifieringsförfarande i ett bedömningsorgan. Bestämmelser om anlåtande av bedömningsorgan kan utfärdas när kraven för anordningen läggs fast. Certifieringsförfarandet skall innefatta de åtgärder som krävs för att överensstämmelse skall kunna bestyrkas. För överensstämmelse gäller det som sägs i 5 § om allmänna krav på anordningar inom räddningsväsendet. Tillverkaren är skyldig att bevara behöriga tekniska och andra dokument som behövs för att bestyrka överensstämmelse och vid tillsyn.

Om en anordning omfattas av författningarna om att fästa CE-märkning skall det genom CE-märkning och de tillhörande skyldigheterna för tillverkaren bestyrkas att den stämmer överens med författningarna.

Genom förordning av statsrådet kan närmare bestämmelser utfärdas om certifieringsförfarandet och andra förfaranden när överensstämmelse bestyrks och om skyldigheten att anlita bedömningsorgan för att bestyrka överensstämmelse.

7 §

Vissa arbeten för konstruktion, installation, underhåll och besiktning av anordningar

Branddetektorer och liknande system som varaktigt installeras i byggnader eller på liknande objekt och som skall installeras enligt lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av lag eller enligt myndighetsbeslut, eller som kopplas till nödcentraler genom telekommunikationsförbindelse, samt automatiska släckanläggningar skall planeras och installeras så att de fungerar på behörigt sätt och tillförlitligt och inte medför fara för

människor, egendom eller miljö. Anordningarna skall planeras och installeras med beaktande av deras och installationsobjektets användningsändamål samt med hänsyn till att de skall vara kompatibla med andra system som eventuellt påverkar deras funktion.

Branddetektorer och liknande system samt automatiska släckanläggningar som avses i 1 mom. skall underhållas och besiktas så att anordningarna uppfyller lagstadgade krav under sin livstid.

Handbrandsläckare skall underhållas och besiktas med metoder som garanterar deras säkerhet och funktionssäkerhet.

Genom förordning av statsrådet kan närmare bestämmelser utfärdas om konstruktion, installation, underhåll och besiktning av anordningar i enlighet med denna paragraf.

8 §

Installationsaffärer och handbrandsläckaraffärer

Den installationsaffär och handbrandsläckaraffär som utför arbeten som avses i 7 § skall innan verksamheten inleds lämna en anmälan för tillsynsändamål till säkerhetsteknikcentralen. Anmälan skall innehålla uppgifter om verksamhetsutövaren, den ansvariga personen samt om verksamheten och instrumenten.

Genom förordning av statsrådet kan närmare bestämmelser utfärdas om den anmälan som installationsaffärer och handbrandsläckaraffärer skall göra och om vilka uppgifter som skall ingå.

9 §

Ansvarig person

Den ansvariga person som avses i 8 § skall se till att affären arbetar enligt gällande bestämmelser.

Verksamhetsutövaren själv eller en person som är anställd i affären i huvudsyssla och som genom utbildning och arbetserfarenhet har uppnått den specialkompetens som uppdraget kräver kan vara ansvarig person. Den ansvariga personen skall visa sin behörighet genom prov som ordnas av säkerhetsteknikcentralen eller av någon annan med adekvat

sakkunskap. Säkerhetsteknikcentralen utfärdar ett behörighetsintyg för den som uppfyller behörighetsvillkoren. Intyget skall gälla för viss tid. Säkerhetsteknikcentralen kan återkalla behörighetsintyget om personen inte längre uppfyller behörighetskraven eller i väsentlig omfattning försummar sin skyldighet enligt 1 mom. att se till att affären arbetar enligt gällande författningar.

Genom förordning av statsrådet kan närmare bestämmelser utfärdas om den ansvariga personens uppgifter, behörighetsvillkor och hur behörighet skall visas.

10 §

Installationsaffärers och handbrandsläckaraffärers verksamhet

Installationsaffärerna och handbrandsläckaraffärerna skall utföra sitt arbete med installation, underhåll och besiktning av anordningar sakkunnigt och omsorgsfullt och enligt god installations- och underhållssed samt iaktta gällande bestämmelser och rekommendationer.

Genom förordning av statsrådet kan närmare bestämmelser utfärdas om arbeten med installation, underhåll och besiktning av anordningar, instrument i och registrering av arbetet samt installationsbevis.

11 §

Godkännande av bedömningsorgan och besiktningsorgan

Säkerhetsteknikcentralen skall på ansökan godkänna de bedömningsorgan som utför bedömningstjänster i fråga om anordningar inom räddningsväsendet och de besiktningsorgan som inspekterar branddetektorer och släckanläggningar. Detta gäller dock inte bedömningsorgan som omfattas av tillämpningsområdet för direktivet om byggprodukter.

I beslutet om godkännande skall säkerhetsteknikcentralen ange bedömningsorganets eller besiktningsorganets behörighetsområde och besiktningsorganets uppgifter och bransch, fastställa hur organets tillsyn skall ordnas och vid behov ställa upp andra krav, begränsningar och villkor för dess verksam-

het i syfte att säkerställa att uppgifterna utförs på behörigt sätt. Godkännande kan ges för viss tid.

Ett bedömningsorgan eller ett besiktningsorgan som är godkänt av ett land som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller av Turkiet jämföras med ett organ som avses i 1 mom., om godkännandet av organet följer krav som motsvarar denna lag.

12 §

Förutsättningar för godkännande av bedömningsorgan och besiktningsorgan

Ett bedömningsorgan och ett besiktningsorgan godkänns, om

1) organet är ekonomiskt och i övrigt oberoende i den verksamhet som gäller bedömning och besiktning,

2) organet har tillräcklig tillgång till kvalificerad personal, och personalens oberoende har fastställts i fråga om besiktningsorgansuppgifterna,

3) organet har de anordningar, instrument och system som verksamheten förutsätter,

4) organet har fullgod ansvarsförsäkring med hänsyn till verksamhetens art och omfattning eller har ordnat saken på något annat sätt som kan anses tillräckligt, samt

5) organet är en juridisk person som är registrerad i Finland eller en del av en juridisk person som är registrerad i Finland.

Ett bedömningsorgan och ett besiktningsorgan skall genom en bedömning av en oberoende expert visa att de uppfyller förutsättningarna i 1 mom.

Bedömningsorganet och besiktningsorganet skall underrätta säkerhetsteknikcentralen om ändringar i sin verksamhet som kan påverka uppfyllandet av förutsättningarna för godkännande.

13 §

Bedömningsorganets och besiktningsorganets uppgifter

Ett bedömningsorgan utför de bedömningsuppgifter för bestyrkande av överensstämmelse som avses i 6 § 2 mom. och syftar till att säkerställa att de anordningar inom räddningsväsendet som släpps ut på markna-

den eller tas i drift uppfyller villkoren i denna lag.

Ett besiktningsorgan utför idrifttagningsbesiktningar och periodiska besiktningar av anordningar som avses i 7 § 1 mom.

Besiktningsorganen skall anmäla allvarliga brister som upptäcks i branddetektorer eller automatiska släckanläggningar vid besiktning till den lokala räddningsmyndigheten.

14 §

Utförande av uppgifter

Bedömningsorganen och besiktningsorganen skall utföra sina uppgifter under tjänsteansvar, följa god förvaltningssed och besiktningspraxis och ta hänsyn till gällande bestämmelser och rekommendationer om produkten.

Bedömningsorganen och besiktningsorganen skall bevaka utvecklingen i bestämmelser och standarder inom sitt område och samverka med andra organ inom sitt område i den mån det är nödvändigt för att säkerställa samordnade åtgärder.

När ett bedömningsorgan eller ett besiktningsorgan utför offentliga förvaltningsuppgifter som avses i denna lag skall det följa bestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), förvaltningslagen (434/2003) och språklagen (423/2003).

Bedömningsorganen och besiktningsorganen kan anlita utomstående provnings- och besiktningsservice och andra utomstående tjänster när de själva svarar för den samlade bedömningen. Organen skall då förvissa sig om att den utomstående tjänstetillhandahållaren uppfyller kraven i 12 § 1 mom. och följer bestämmelserna om bedömnings- och besiktningssuppgifter i denna lag.

15 §

Närmare bestämmelser om bedömnings- och besiktningsorgan

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om godkännandeförfarandet av bedömnings- och besiktningsor-

gan i enlighet med 11 och 12 §, villkoren för godkännande och bedömning av villkoren. För godkännande krävs att ett organ har nödvändig sakkunskap och teknisk beredskap för uppgifterna och att de administrativa arrangemang vidtas i organet som är nödvändiga för konsekventa åtgärder och uppföljning av åtgärderna.

Genom förordning av statsrådet kan det dessutom utfärdas närmare bestämmelser om de uppgifter som bedömnings- och besiktningsorganen har enligt 13 och 14 § och om hur de skall utföras samt om innehållet i besiktningsorganens besiktningar och procedurerna vid besiktningar.

16 §

Myndighetsregister

Säkerhetsteknikcentralen skall för de uppgifter den har enligt denna lag föra en förteckning över de installationsaffärer och handbrandsläckaraffärer som gjort anmälan med stöd av denna lag samt över de bedömnings- och besiktningsorgan som den har godkänt. Dessutom skall centralen föra register över behörighetsintyg som utfärdas med stöd av denna lag och över de ansvariga personer som avses i 9 §.

I registret skall namnet på personen, affären eller organet och nödvändig kontaktinformation antecknas. Dessutom skall kriterier, giltighetstid och specialkompetensområde antecknas angående behörighetsintyg och godkännande. Uppgifterna förvaras i fem år efter att giltighetstiden för godkännandet eller behörighetsintyget har gått ut eller affärsrörelsen har upphört.

På sekretess för och utlämnande av personuppgifter i registret tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och på annan behandling av personuppgifter personuppgiftslagen (523/1999). Uppgifter ur registret får lämnas ut som kopia och elektroniskt också över det allmänna datornätet.

17 §

Tillsyn

Säkerhetsteknikcentralen utöver tillsyn över att denna lag följs och över bedöm-

nings- och besiktningsorganens verksamhet.

Den lokala räddningsmyndigheten skall göra anmälan till säkerhetsteknikcentralen, om den vid brandsyn eller annan verksamhet upptäcker allvarliga brister i anordningar inom räddningsverksamheten eller i installationsaffärernas eller besiktningsorganens verksamhet.

18 §

Förbud och tvångsmedel

Om en anordning inom räddningsväsendet som avses i 4 § 1 mom. inte uppfyller de krav som ställs på den i denna lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av den och detta medför en uppenbar säkerhetsrisk kan säkerhetsteknikcentralen

1) helt eller för viss tid förbjuda försäljning eller annan överlåtelse av anordningen,

2) kräva att anordningen ändras så att den uppfyller kraven, och

3) ålägga tillverkaren, importören, försäljaren eller någon annan överlåtare som avses i 2 § 1 mom. att offentligt inom en utsatt tid informera om en risk med anordningen eller själv informera om detta på tillverkarens eller importörens bekostnad.

Om en installationsaffär eller en handbrandsläckaraffär som avses i 2 § eller ett bedömningsorgan eller ett besiktningsorgan inte längre uppfyller villkoren för verksamheten eller handlar i strid med förpliktande beslut skall säkerhetsteknikcentralen uppmana affären eller organet att avhjälpa bristen inom utsatt tid. Om bristen inte avhjälps kan säkerhetsteknikcentralen vid väsentlig förseelse förbjuda installationsaffären eller handbrandsläckaraffären att fortsätta med sin verksamhet i enlighet med denna lag eller återkalla godkännandet av ett bedömningsorgan eller ett besiktningsorgan.

Om ett bedömningsorgan eller ett besiktningsorgan inte längre uppfyller kraven i 12 § eller inte följer villkoren i ett beslut som avses i 11 § eller i övrigt i väsentlig grad handlar i strid med författningarna, skall säkerhetsteknikcentralen ge organet en tillräckligt lång frist för att rätta till saken. Centralen kan återkalla godkännandet om organet inte avhjälper bristen inom utsatt tid.

19 §

Tillsynsmyndighetens behörighet

För tillsynen över att denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den iakttas har säkerhetsteknikcentralen rätt att få tillträde till den plats där anordningar enligt 4 § 1 mom. tillverkas, lagras, säljs och används och till den plats där anordningar som avses i 7 § 1 mom. har installerats eller underhålls. Tillsynsåtgärder får dock inte vidtas på en plats som är skyddad av hemfriden eller ett sådant objekt som är i försvarsmaktens besittning och som skall hållas hemligt med hänsyn till rikets säkerhet.

Utan hinder av sekretessbestämmelserna har säkerhetsteknikcentralen rätt att av den som tillverkar, importerar, säljer eller i övrigt överlåter eller innehar en anordning inom räddningsväsendet i enlighet med i 2 § 1 mom. samt av tull-, arbetarskydds-, räddnings- och konsumentskyddsmyndigheterna liksom av en installationsaffär och en handbrandsläckaraffär som avses i 4 § samt av ett bedömningsorgan eller besiktningsorgan få de uppgifter som är nödvändiga för tillsynen över att denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den iakttas. Rätten att få upplysningar gäller dock inte försvarsmaktens uppgifter som skall hållas hemliga med hänsyn till rikets säkerhet.

Om den som tillverkar, importerar, säljer eller i övrigt överlåter en anordning i enlighet med 2 mom. trots uppmaning försummar sin plikt att lämna uppgifter till säkerhetsteknikcentralen eller om det förekommer betydande brister i dem och uppgifterna inte kan fås omedelbart på något annat sätt, har säkerhetsteknikcentralen rätt att förbjuda att anordningen tillverkas, saluförs, säljs och i övrigt överlåts tills det kan säkerställas att anordningen överensstämmer med kraven.

Tillsynsmyndigheten har rätt att till gängse pris som provexemplar få ett nödvändigt antal anordningar som saluförs. Om anordningen inte uppfyller kraven enligt denna lag eller de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den, har säkerhetsteknikcentralen rätt att av den finska tillverkare eller importör som släpper ut anordningen på den finska marknaden ta ut anskaffningspri-

set för produkten samt de kostnader som orsakats av provning och besiktning av anordningen, eller om en finsk tillverkare eller importör inte påträffas, hos den näringsutövare hos vilken säkerhetsteknikcentralen anskaffat anordningen.

20 §

Ömsesidigt erkännande

Anordningar inom räddningsväsendet som införts från länder som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller Turkiet anses överensstämma med denna lag, om de i det landet uppfyller de krav enligt sådana gällande bestämmelser och föreskrifter som garanterar en säkerhetsnivå som motsvarar den säkerhetsnivå som föreskrivs i denna lag.

Åtgärder som avses i 13 § och som utländska bedömningsorgan vidtagit för att styrka att kraven uppfylls skall godkännas, om detta förutsätts eller bestäms i internationella fördrag som är bindande för Finland.

Behörigheten för en ansvarig person som avses i 9 § kan också bestyrkas genom ett utländskt behörighetsintyg eller med ett liknande dokument, om de krav som erhållandet av intyget eller dokumentet grundar sig på motsvarar vad som föreskrivs i denna lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

21 §

Överklagande

Ett förvaltningsbeslut som säkerhetsteknikcentralen fattat med stöd av denna lag får överklagas genom besvär i enlighet med förvaltningsprocesslagen (586/1996). Beslutet skall iakttas trots att det har överklagats, om inte besvärmyndigheten bestämmer något annat.

I ett beslut som ett bedömningsorgan eller ett besiktningsorgan har fattat om intyg över överensstämmelse eller besiktningsintyg, kan i enlighet med vad som föreskrivs i förvaltningslagen, rättelse yrkas hos det organ som fattat beslutet inom 30 dagar från det att den berörda parten fick del av beslutet. Beslutet skall åtföljas av en anvisning om rättelseyrkande. Ett beslut som bedömningsorganet el-

ler besiktningsorganet fattar i rättelseförfarandet får överklagas hos förvaltningsdomstolen i enlighet med förvaltningsprocesslagen.

22 §

Tystnadsplikt

Utan hinder av tystnadsplikten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet får sekretessbelagd information som framkommit när uppgifter i enlighet med denna lag utförts lämnas till tillsynsmyndigheten för tillsynsupdraget och till förundersöknings- och åklagarmyndigheterna för utredning av brott.

Säkerhetsteknikcentralen samt ett bedömningsorgan och ett besiktningsorgan har rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna lämna upplysningar till utländska offentliga organ som övervakar produktsäkerheten, om detta är nödvändigt för att den risk som produkterna medför skall kunna undvikas.

23 §

Vite och handräckning

Säkerhetsteknikcentralen kan förena ett förbud och ett föreläggande som meddelats med stöd av denna lag med vite. I fråga om vite gäller vad som föreskrivs i viteslagen (1113/1990).

Polisen och, i fråga om en anordning inom räddningsväsendet som förs in från en stat utanför Europeiska unionen, den myndighet som utför tullkontroll skall vid behov lämna handräckning för övervakningen av att denna

lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdas med stöd av den följs och för verkställigheten av dem.

24 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

Säkerhetsteknikcentralen kan vid behov utfärda föreskrifter som har samband med dess uppgifter i syfte att samordna de administrativa procedurerna när det gäller sådana uppgifter inom tillsynen över och bestyrkande av överensstämmelse i fråga om anordningar inom räddningsväsendet och sådana uppgifter med anknytning till installationsaffärernas och handbrandsläckaraffärernas verksamhet som enligt denna lag omfattas av säkerhetsteknikcentralens behörighet.

25 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen av den 30 april 1999 om de tekniska kraven på anordningar inom räddningsväsendet och brandsäkerheten för produkter (562/1999). Förordningar och föreskrifter som inrikesministeriet har utfärdat med stöd av lagen förblir dock i kraft.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

26 §

Övergångsbestämmelser

Ett besiktningsorgan som har godkänts innan denna lag har trätt i kraft får fortsätta med sin verksamhet utan särskilt godkännan-

de som ett besiktningsorgan i enlighet med denna lag under den tid som anges i beslutet om godkännande.

Godkännanden och beslut som har utfärdats med stöd av de författningar som anges i 25 § 2 mom. är fortfarande giltiga på de villkor som nämns i dem.

Helsingfors den 29 september 2006

Republikens President

TARJA HALONEN

Inrikesminister *Kari Rajamäki*